

**Paper de la
institucionalització sobre
els indicadors de salut de
població geriàtrica a
Catalunya**

Segona part: urgències mèdiques

Divendres, 8 de juny de 2018

El perquè d'aquest estudi

- ✓ Els **sistemes de salut** han desenvolupat mecanismes per monitoritzar de manera contínua els **indicadors de salut** de la població.
- ✓ Aquests tipus d'estratègies (Central de Resultats a Catalunya) han proporcionat informació **fiable** i **contrastada** que els agents planificadors utilitzen de manera habitual en els seus processos de presa de decisió.
- ✓ Aquests sistemes de monitorització es concentren sobre **població general** i en relació a l'ús dels **dispositius assistencials**.

El perquè d'aquest estudi

- ✓ En el cas de la gent gran que és subsidiària de recursos del sector de la dependència i, molt particularment, a l'entorn de les residències, **no disposem d'eines operatives àgils** que ens permetin fer estudis d'indicadors de salut.
- ✓ Cal donar passos per portar la "**cultura de les centrals de resultats**" al sector de la dependència.
- ✓ Aquest estudi vol posar "la llavor" per desenvolupar un instrument que permeti monitoritzar indicadors de salut en centres residencials per tal de disposar **d'informació validada i contrastada** respecte d'aspectes específics de qualitat de vida per la gent gran institucionalitzada.

Anàlisi del problema

- ✓ Resulta **essencial** que el sector de la dependència desenvolupi **eines àgils** que, a llarg termini i de manera contínua, permetin fer una **anàlisi de seguiment** d'indicadors relacionats amb el perfil de **derivacions hospitalàries** en gent gran.
- ✓ La **posada en marxa** de Centrals de Resultats en el Sector de la Dependència és una **necessitat** que cal abordar amb decisió per part de les administracions públiques. En aquest sentit, el nostre sistema té les capacitats i l'estructura per implementar sistemes de demostració que serveixin al sector públic per desenvolupar les seves pròpies aproximacions.

Objectiu general i objectius específics

✓ Aquest informe presenta els resultats d'un treball desenvolupat al llarg de l'any 2017 i que té com a objectiu **implementar un sistema de seguiment** per tal d'estudiar i també per identificar les característiques de procés de derivacions hospitalàries en situacions que requereixin atenció sanitària urgent.

✓ Estudiar el **perfil** de derivacions hospitalàries de persones ingressades en residències de gent gran, en una mostra àmplia de gent gran de quasi **1.000 persones**.

✓ Detectar els **principals motius** de derivacions més freqüents i la seva relació amb les urgències mèdiques.

✓ Posar en marxa un **sistema de seguiment** d'indicadors assistencials a l'entorn d'ACRA que ens permeti donar els primers passos per crear una Central de Resultats del sector de la dependència.

Metodologia de l'estudi de derivacions hospitalàries - I

- ✓ A l'estudi de derivacions hospitalàries varen participar **26 centres residencials** que pertanyen a ACRA.
- ✓ L'estudi es va realitzar durant el mateix període de temps (**6 mesos**) a tots el centres: **1-9-2016 al 28-2-2017**.
- ✓ Els resultats s'han analitzat sobre una mostra vàlida de **953 individus**.
- ✓ S'han recollit les següents **variables**: dia de la derivació, mes, professional responsable de la derivació, hores d'estada a urgències, durada de l'estada hospitalària en el cas dels ingressos, centre hospitalari on es deriva.

Metodologia de l'estudi de derivacions hospitalàries - II

✓ Les dades es van recollir utilitzant el mateix tipus d'estructura en format excel/ que la utilitzada per l'estudi de consum de medicaments, però adaptant els camps i els indicadors.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	C
	Entitat:	NIF:	Residència:	Número de places:	Pacients	Data de la derivació	Dia de la derivació	Qui efectua la derivació?	Sexe del resident	Edat del resident	Motiu de la derivació	És una derivació reincident?	Requereix ingrés hospitalari?	Hores d'estada a urgències	Dies d'estada hospitalària	Centre hospitalari on s'ha derivat	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	

Distribució territorial dels centres participants

✓ A l'estudi de derivacions a dispositius d'urgències, els centres participants pertanyen a poblacions de diferents llocs del territori procedents d'àrees de característiques socio-econòmiques i demogràfiques representatives de Catalunya.

Centres participants

Centre Residencial Joviar

Fundació Agropecuària Guissona

La Llar Fundació

Residència La Torrassa

L'Onada Casserres

L'Onada Alcanar

L'Onada La Ràpita

L'Onada La Sènia

L'Onada Riudoms

L'Onada Santpedor

L'Onada Ulldecona

Monestir Sant Bartomeu Bellpuig

Refugi d'Obreres

Residència Assistida 3ª Edat Móra La Nova

Residència Els Pins

Residència Baix Camp

Residència Jaume Batlle

Residència Onze de Setembre

Residència Avinyó (Relat)

Residència 3ª Edat Tursia

Residència, Centre de Dia i Casal per a Gent Gran Horta

Residència Assistida 3ª Edat Poblenou

Centres participants

Residència Montsacopa

Residència i Centre de Dia La Falguera

Fundació Aymar i Puig

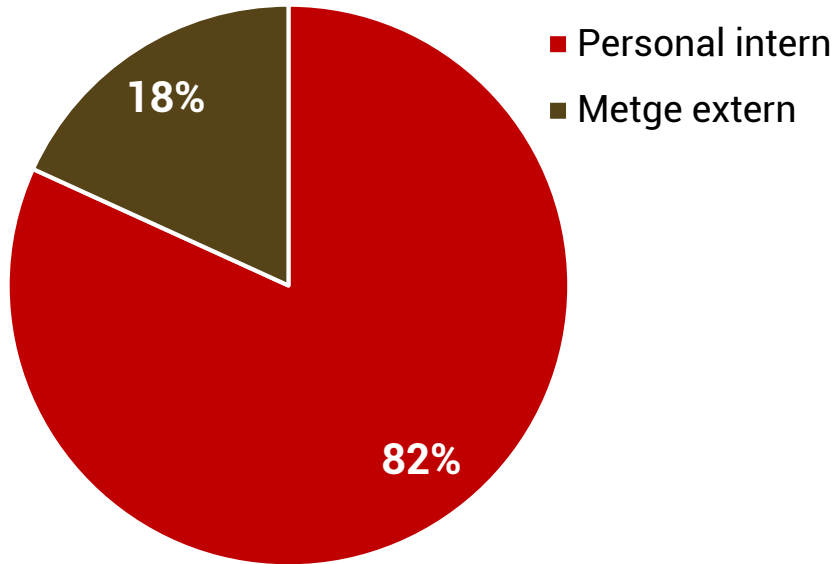
Centre de Casa Vapor Gran

26

centres participants

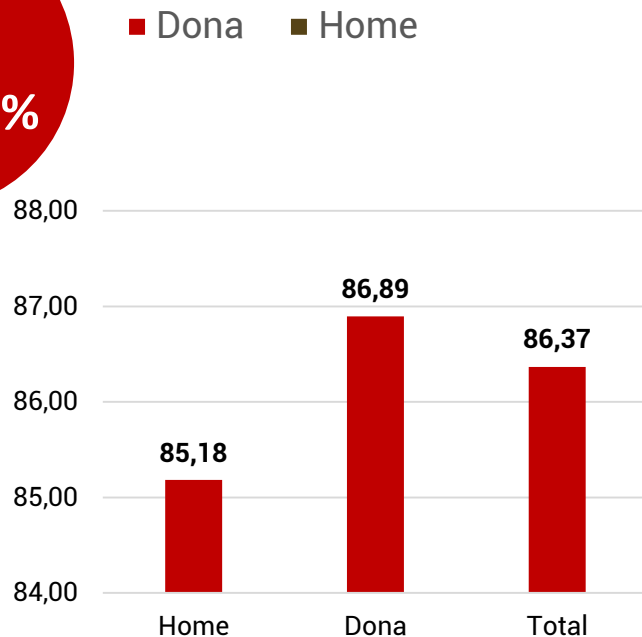
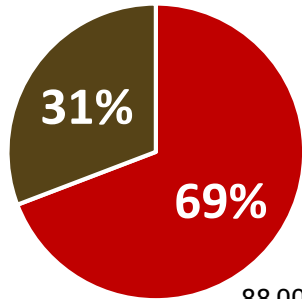
Resultats de l'estudi

Personal que efectua la derivació

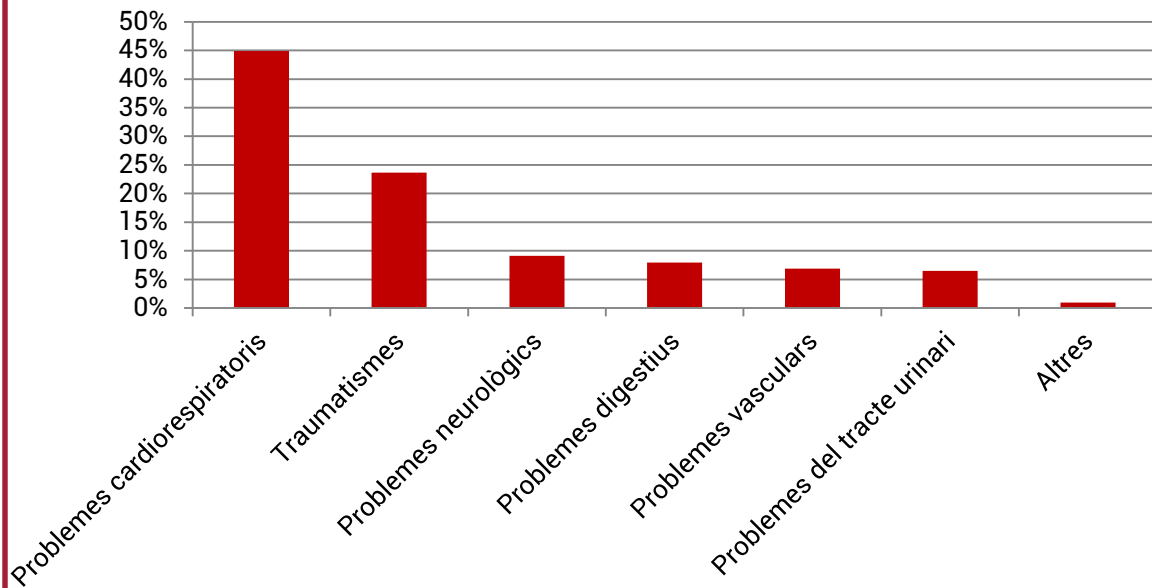
- ✓ En una situació clínica que requereixi assistència urgent la decisió de derivar la persona a un dispositiu d'urgències (hospital o dispositiu d'urgències d'AP) la pren el **propí personal de la residència**.
- ✓ El perfil del personal sol ser **professional d'infermeria** dels propis centres residencials i, en menor grau, facultatius propis del centre.
- ✓ En un 18% la decisió la pren un metge extern a través del 061.

Sexe i edat dels pacients que requereixen derivació

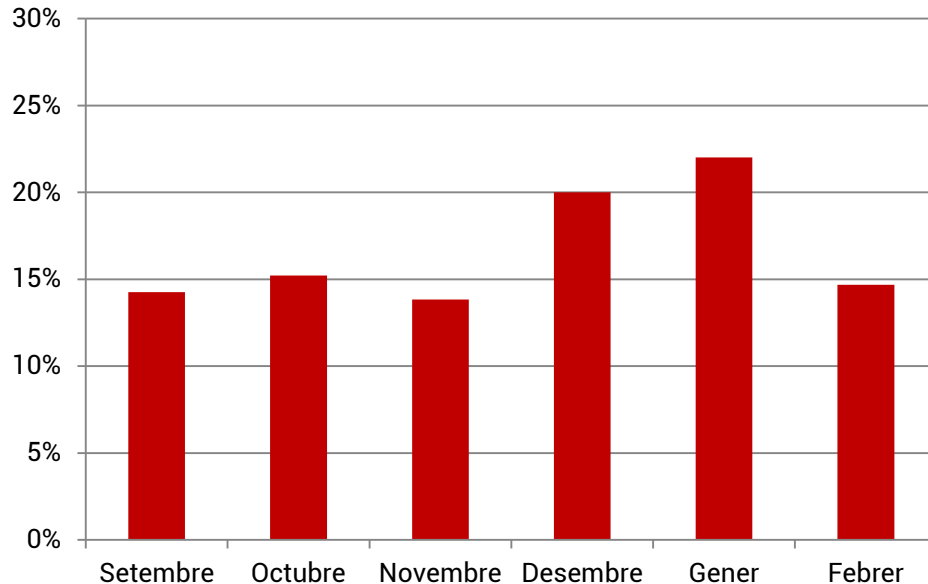
- ✓ Els **patrons** d'edat i gènere de les persones que requereixen atenció urgent solen ser els propis de la **població geriàtrica**.
- ✓ No obstant, s'observa una certa **infrarepresentació de dones** en relació als percentatges d'aquestes en les residències dels nostres socis, on la mitjana de dones és de **69%** del total de persones residents

Derivacions per principals patologies

- ✓ Els problemes i complicacions **cardiorespiratòries** representen, de lluny, el gruix de casos derivats a dispositius assistencials d'urgències.
- ✓ En la majoria de casos es tracta de **descompensacions agudes** de patologia cardiovascular prèvia (insuficiència cardíaca)
- ✓ Òbviament, aquest és el grup afectat per **infeccions respiratòries** estacionals i, particularment, la **grip**.

Patró estacional de derivacions

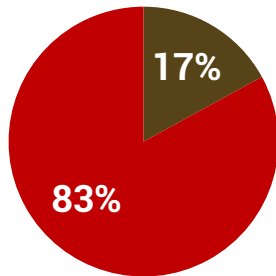

- ✓ Les derivacions en gent gran presenten un **patró força homogeni** al llarg de l'any.
- ✓ No obstant, en els mesos de **desembre i gener** s'aprecia un pic moderat comparat amb els altres mesos.
- ✓ Aquests pics són consistents amb el patró **d'aparició de la grip durant l'hivern 2016-17**.

Els pacients derivats requereixen d'ingrés hospitalari?

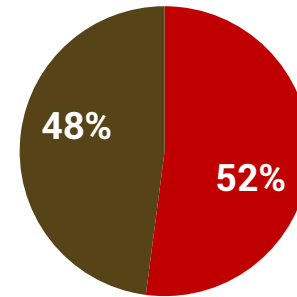
És una derivació reincident
durant el període de l'estudi?

■ Sí ■ No

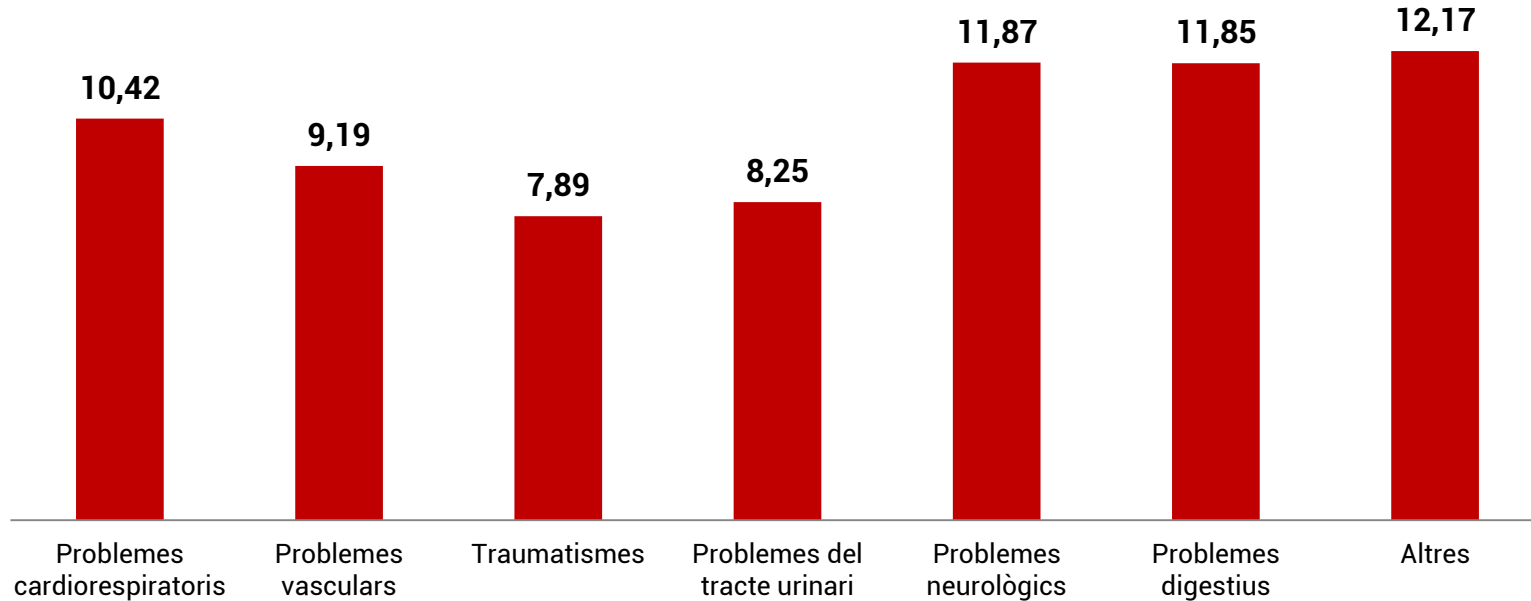
Requereix ingrés hospitalari?

■ Sí ■ No

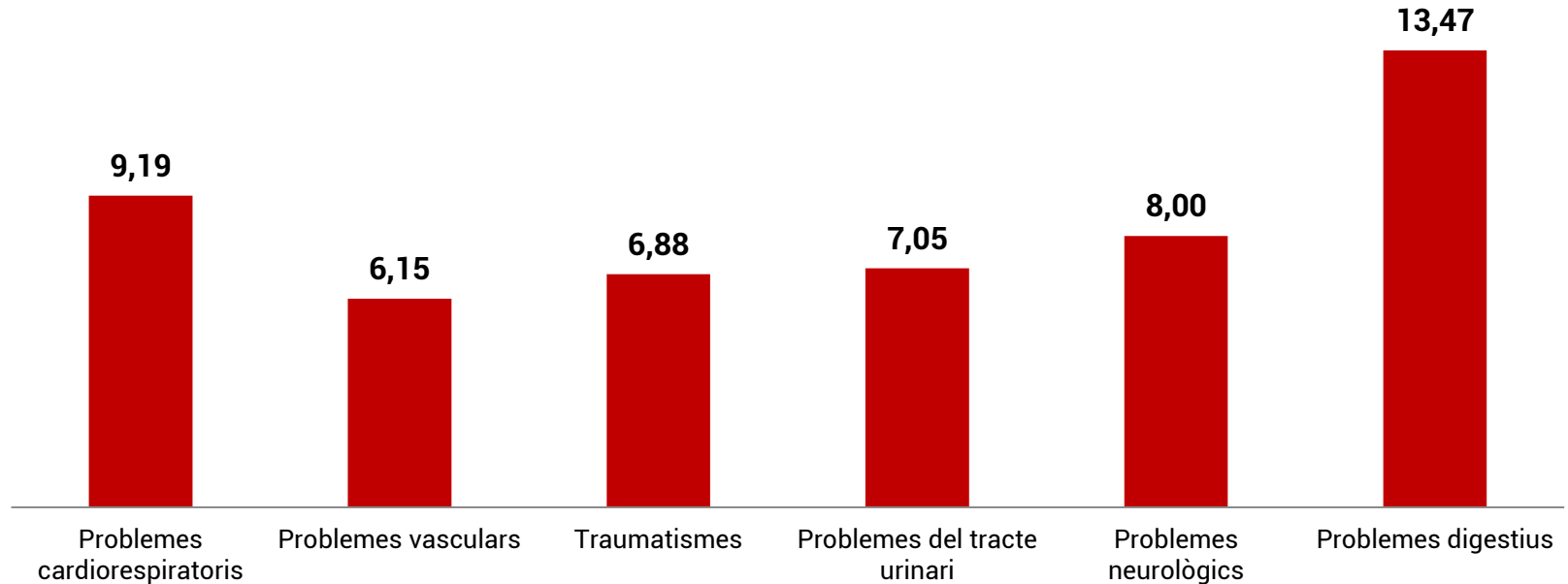

- ✓ És important remarcar que en el 83% dels casos es tracta d'una única atenció urgent durant el període de l'estudi i que més d'un 50% han requerit ingrés hospitalari suggerint que la indicació de derivació era l'adequada per les característiques clíniques del pacient.
- ✓ Aquests percentatges suggereixen un bon criteri per part del personal propi respecte la decisió de derivar a una persona resident a un centre d'urgències.

Hores d'estada a urgències segons patologies

Dies d'hospitalització segons patologies

Aspectes destacables de l'estudi de d. hospitalàries - I

- ✓ Les situacions de salut que fan que una persona en una residència requereixi atenció dels dispositius assistencials d'urgències és un **tema fins ara inexplorat** atès que els pocs estudis que existeixen fan referència a població no institucionalitzada.
- ✓ És important destacar que la **decisió de derivar** un resident a un centre d'atenció d'urgències es pren en la majoria de casos (82%) pel **propri personal de la residència**, normalment personal d'infermeria que actua en funció dels seus propis protocols locals. El fet que un 52% de totes les derivacions requereixin ingrés hospitalari indica que els mecanismes de presa de decisió s'utilitzen correctament.
- ✓ Resulta significatiu que pràcticament la meitat dels casos estan relacionats amb **patologia cardiorespiratòria** (processos gripals, descompensacions de patologia cardíaca previ, etc).
- ✓ L'**estacionalitat de les derivacions d'urgències és força estable** durant el període estudiat, si bé es produeix un esperat pic en els mesos d'hivern coincidint amb l'aparició de l'epidèmia de grip.

Aspectes destacables de l'estudi de d. hospitalàries - II

- ✓ Els pacients grans que són derivats a urgències i que no requereixen ingrés hospitalari són retornats a la residència en un **període relativament breu** (10 hores d'estada mitjana). Aquesta dada suggereix que hi ha un número important de casos en què la descompensació és clínicament **gestionable**. Per tant, caldria valorar la possibilitat d'implementar **accions de coordinació sociosanitària** per millorar la gestió d'aquests casos més lleus des d'un punt de vista clínic.
- ✓ Probablement, en futurs estudis, caldria segmentar des d'una perspectiva clínica aquests **casos de patologia cardiorespiratòria** per tal d'identificar els casos primàriament aguts de les aguditzacions de processos crònics preexistents.
- ✓ S'ha observat una **variabilitat molt àmplia** en el temps d'estada a urgències (en els casos de pacients que no requereixen ingrés) entre diferents **dispositius assistencials** del territori. Aquesta és una observació que requereix un seguiment en el futur. El sistema sanitari té les eines per quantificar **els temps d'estada mitjana**, però seria important, a la llum d'aquest estudi, analitzar el fenomen des d'una perspectiva de **segmentació d'edats**.

Idees força

- ✓ En el cas de la gent gran en l'entorn de les residències, **no disposem d'eines operatives àgils** que ens permetin fer estudis d'indicadors de salut.
- ✓ Els problemes i complicacions cardiorespiratòries representen, de lluny, el gruix de **casos derivats** a dispositius assistencials d'urgències.
- ✓ Un bon criteri per part del personal propi quant a la decisió de derivar a una persona resident a un centre d'urgències.
- ✓ El fet que un 52% de totes les derivacions requereixen ingrés hospitalari indica que els mecanismes de presa de decisió s'utilitzen correctament.
- ✓ Resulta significatiu el fet que pràcticament la meitat dels casos estan relacionats amb patologies cardiorespiratòries (processos gripals, descompensacions de patologia cardíaca previ, etc).

**Moltes gràcies per la
vostra atenció**

www.acra.cat

